

Gymnasial undervisning i en digital verden

April 2015

Michael Paulsen

Lektor i læringsfilosofi, Aalborg Universitet

Twitter: @ForskermP

www.michaelpaulsen.dk

Agenda

- I. Hvorfor digitale medier i gymnasiet?
 - Bedre undervisning
 - Digital dannelse
- II. Hvordan bedre undervisning?
 - Nye deltagelsesformer
 - Bedre lærerstøttet elevsamarbejde
 - Åbning mod omverden
- III. Hvordan arbejde med digital dannelse
 - Undgå forbud og ligegyldighed
 - Alsidig it-brug
 - Alment dannende arbejde med it

I. Hvorfor digitale medier i gymnasiet?

2 grunde

Man kan inddrage digitale medier i undervisningen af 2 gode grunde

1) For at forbedre undervisningsmaskinen...

2) For at hjælpe eleverne med at blive digitalt dannede

Plot

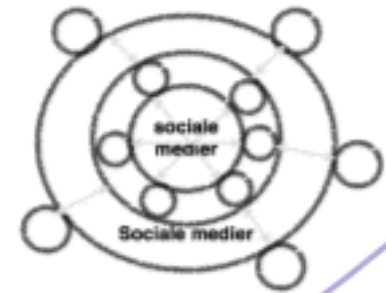
Før Internettet
Det lukkede
undervisningsrum

Bølge 1
Det gennemhullede
undervisningsrum

Bølge 2
Det intensiverede
undervisningsrum

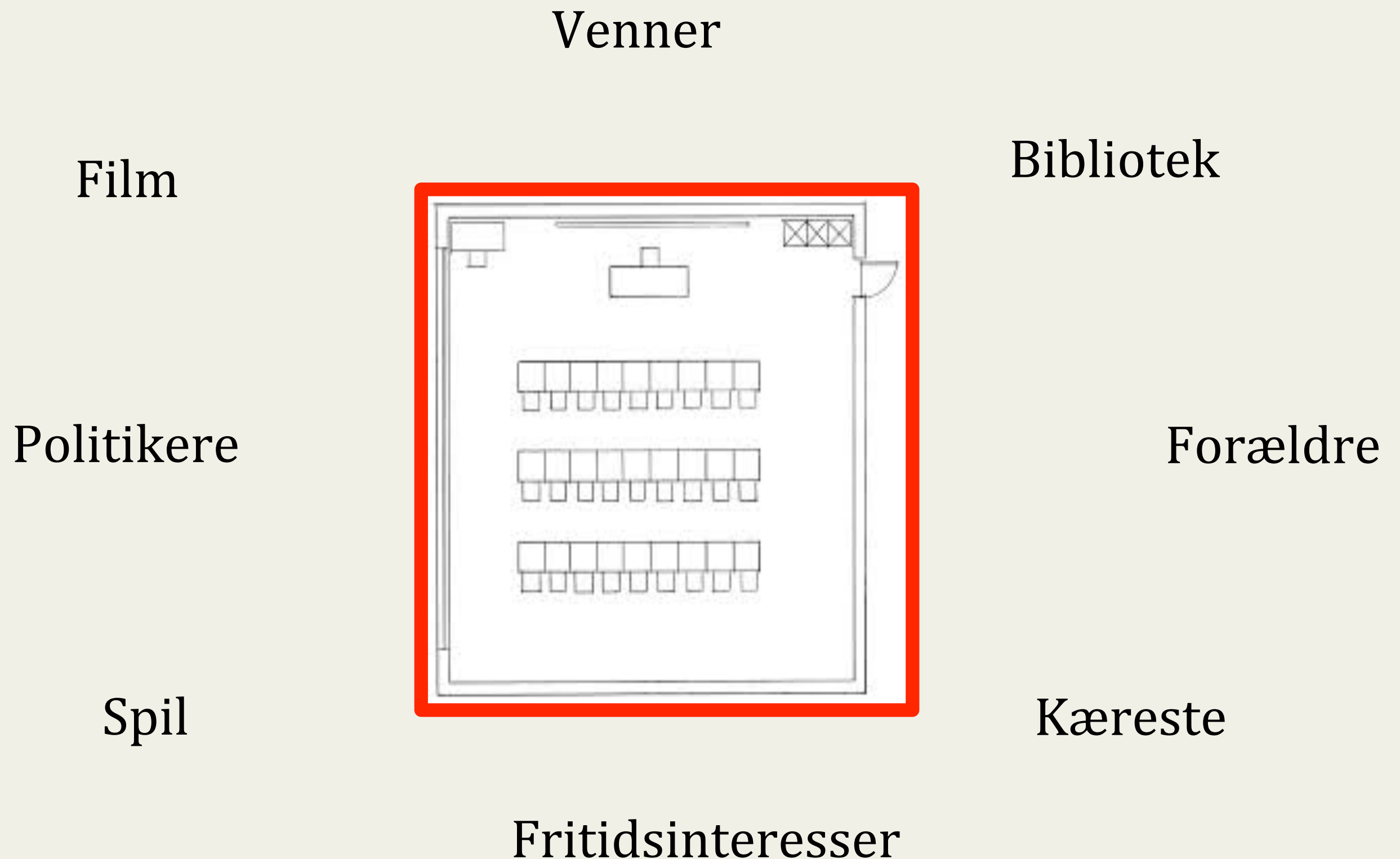
Bølge 3
Det kontaktsøgende
undervisningsrum

Vanskeligheder

Muligheder

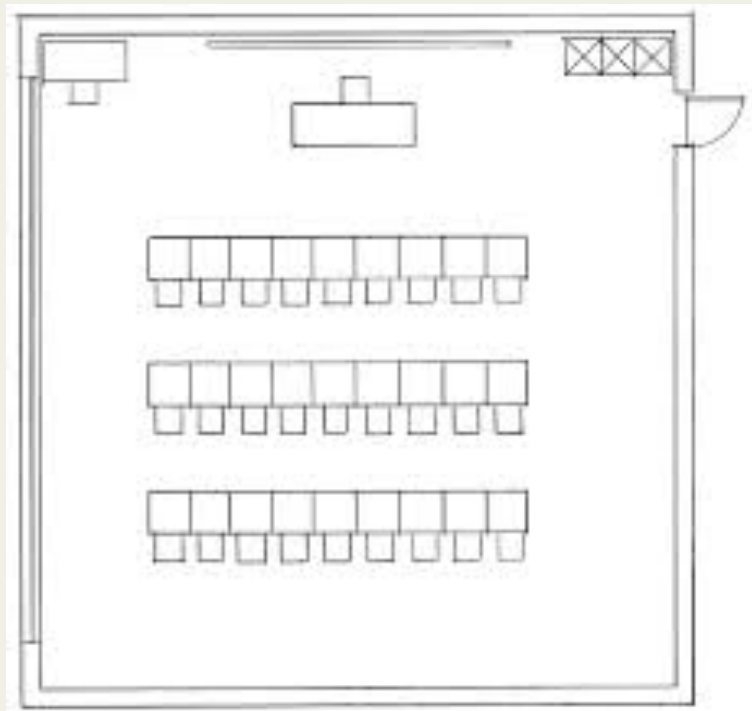
Perspektiver

Skolestuen med tæt membran: situationen før de digitale medier

To determinanter for dannelse

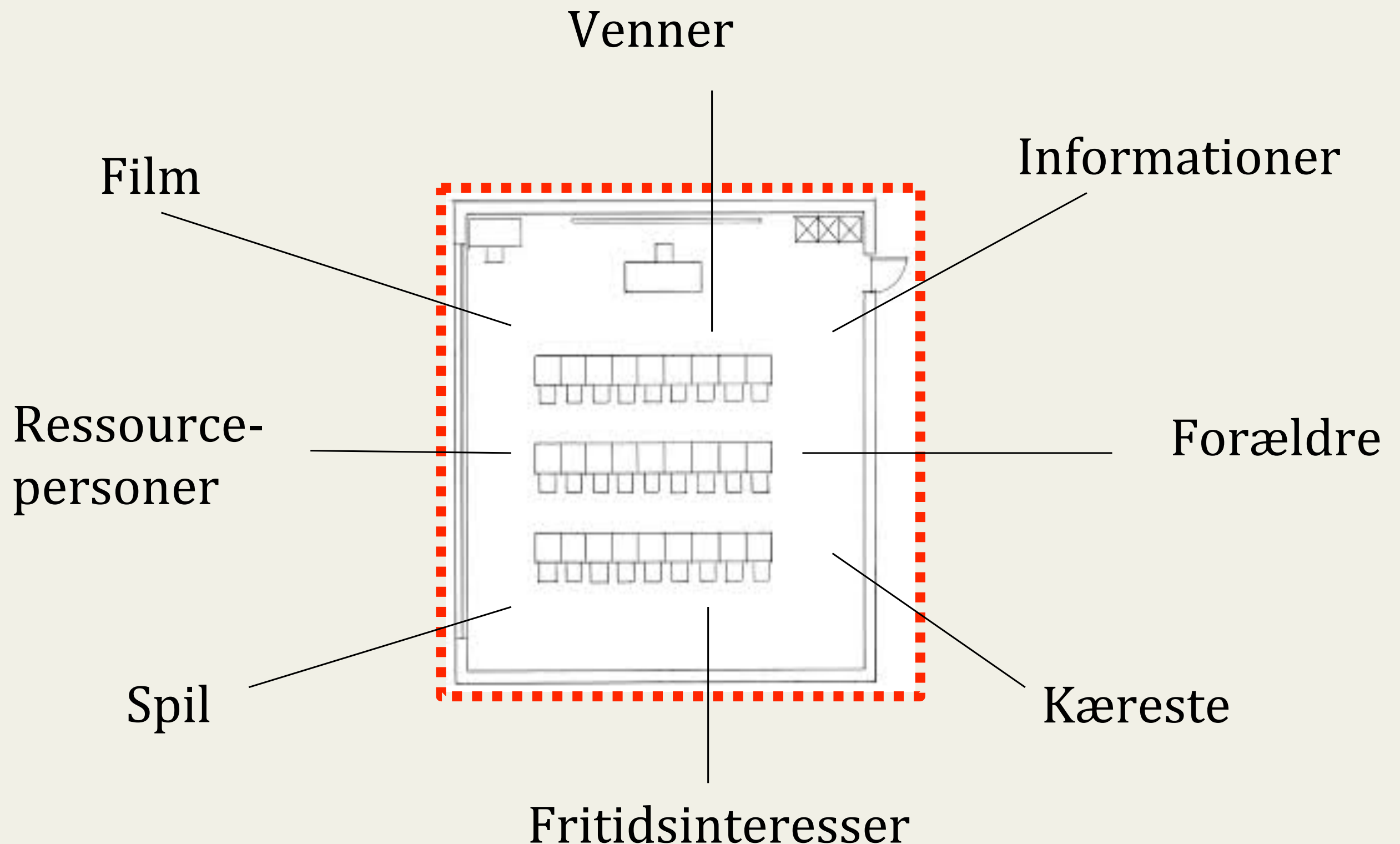
- Skarpt skel mellem undervisningsfællesskabet og læringsnetværk → chanceulighed og negativ social arv
- Medier: bogen, tavlen og senere også analoge elektroniske medier som båndoptager og film

Virkeligheden uden for skolen

Elevens læringsnetværk:
hjemmet, nære venner

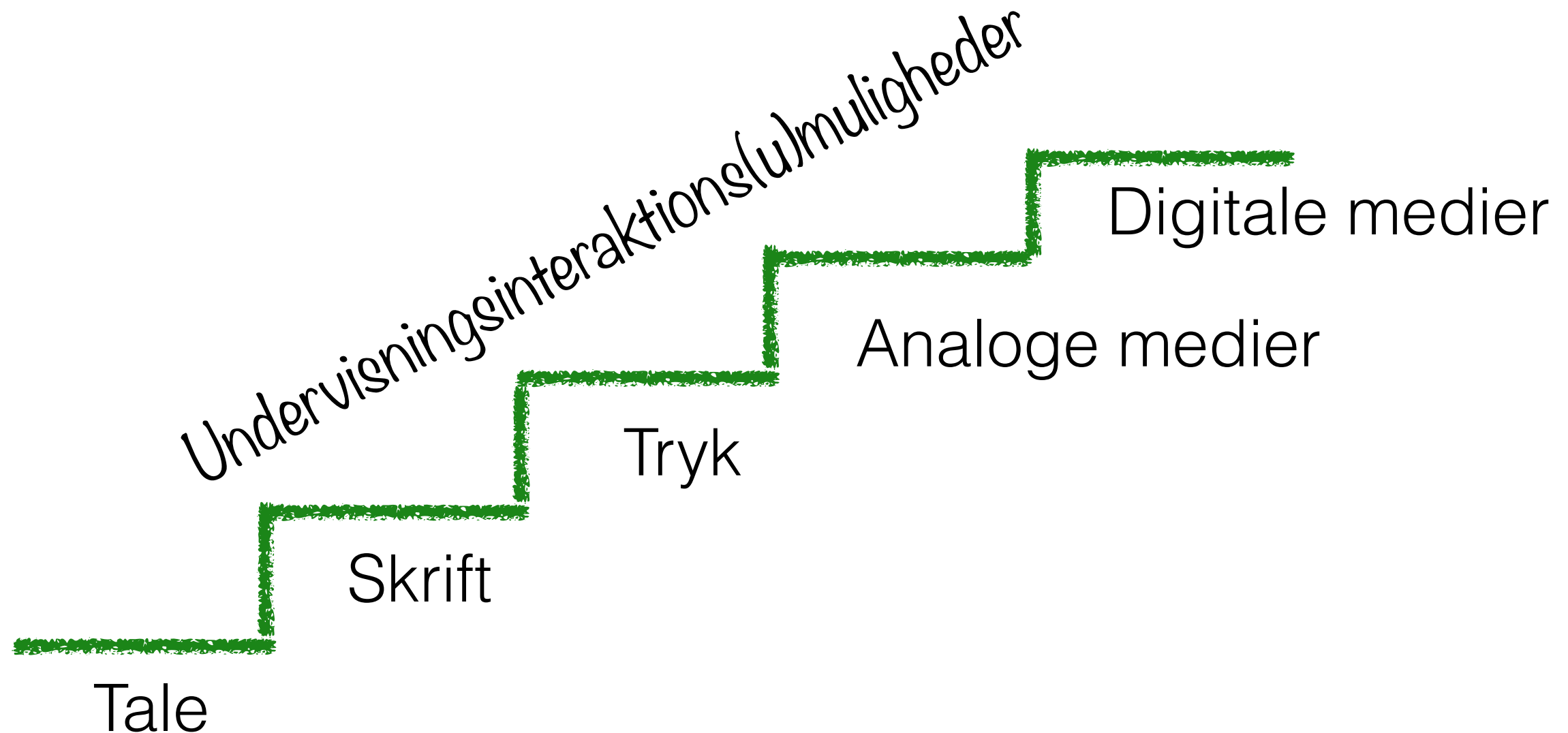
Skolestuen med porøs membran grundet digitale medier og trådløse netværk

Klasseværelset åbnes op

- Nyt rum og ny tid
- Kommunikation ind og ud af rummet stiger drastisk
- Opmærksomhed trækkes ud af undervisningen
- Lektiekultur undermineres
- Interaktion, surfing og multitasking
- Online og offline blandes sammen
- Misbrug og ambivalens

Forbedring af undervisningsmaskinen

Ændringer i mediemiljøet

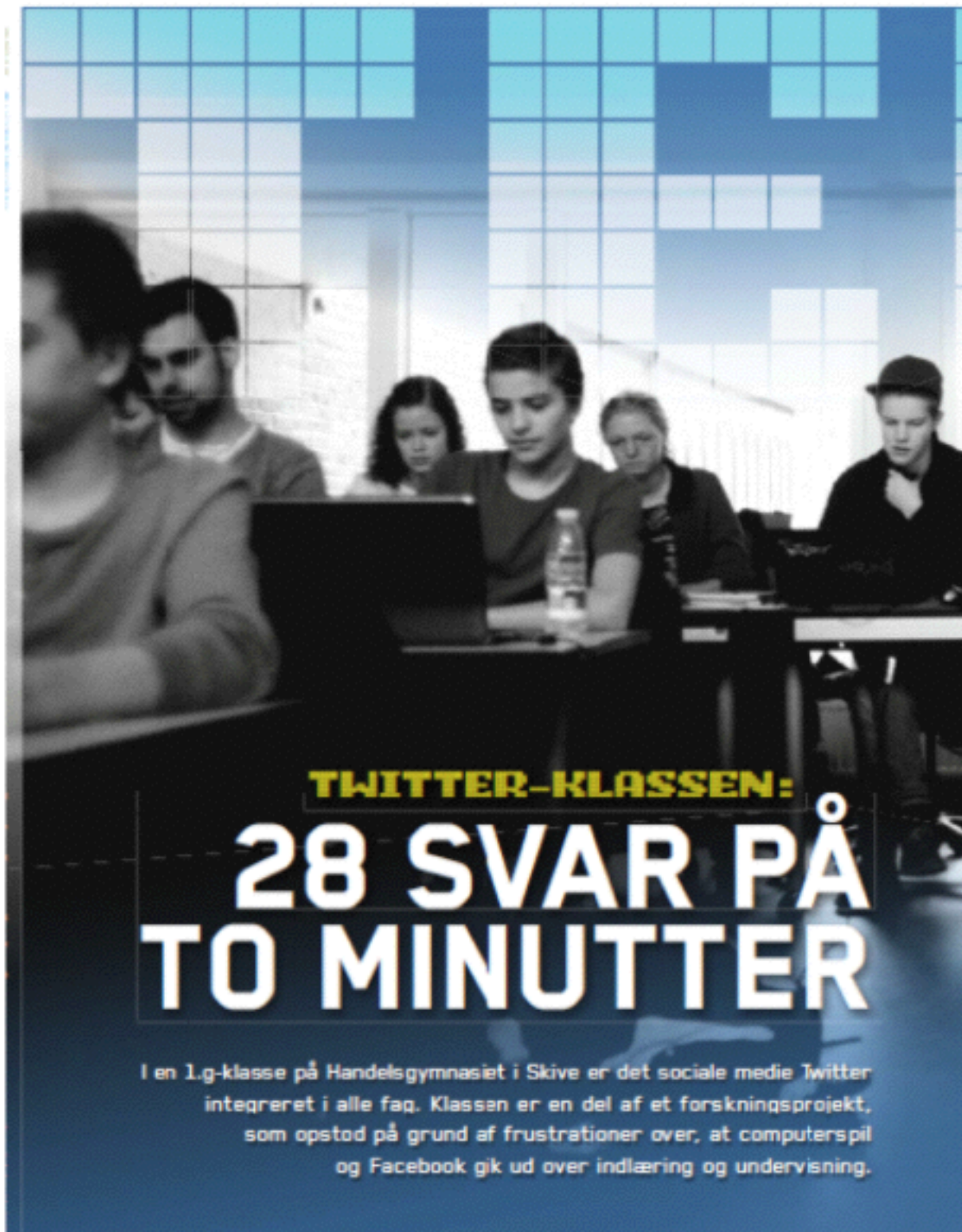
- Nye medier giver nye muligheder, men betyder også vanskeligheder

II. Hvordan bedre undervisning?

Ex I: nye deltagelsesformer

smee.dk

- Alle bliver aktivt bidragende
- Indgangsbillet til mundtligt tilbageholdende
- Brainstorm og input kan deles
- Bidrag kan gemmes
- Link til kilder kan diskuteres
- Bedre hukommelse, når der skrives
- Sproglig formåen trænes
- Opmærksomhed fastholdes

socialemedieriskolen.wordpress.com

Ex 2: nye læreprocesser

Det gamle ekko-rum

Eleven læser X i en lærebog (lektie)
Lærer forklarer X i dialog med elever
Lærer skriver X på tavle
Elever skriver X i hæfter
(Elever øver sig på X i grupper, holder oplæg om X, opsamling)
Elever skriver X i aflevering (eksamen)
Lærer retter aflevering (bedømmer)

Feedback sker til sidst, hvor der ikke læres mere

Det nye transformer-rum

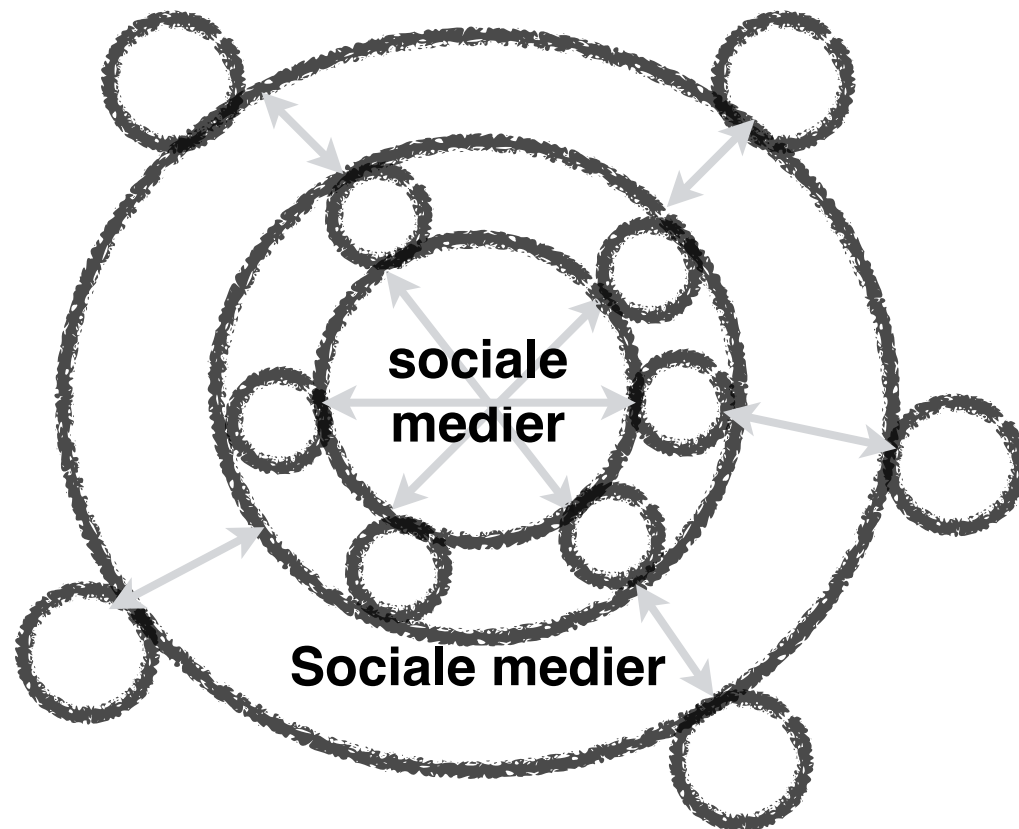

Lærebog
Arbejds-
spørgsmål
Aflevering
Gruppearbejde
Noter
**Fælles delt
online
dokument**
- alle elever
og lærere
rettet i det
samtidigt
Tavle

Feedback og feedforward sker i den (kon)tekst, hvor der læres

Ex 3: nye perspektiver

Undervisningsfællesskab **Læringsnetværk**

- Relation 1: $\leftarrow$ information
- Relation 2: $\rightarrow$ formidling
- Relation 3: $\leftrightarrow$ interaktion

Grunde til at kultivere “ind og ud” relationer:

A) Bryde ekkorummet - udvidet perspektiv

B) Bryde social arv - hjælpe især de fagligt svage elever med at opbygge læringsnetværk

C) Mere virkelighedsnær undervisning

Eksempler

- Forfatteren
- Tv-programmet (#sikkeenfest)
- Større skriftlig opgave
- Kildekritisk søgning
- Virtuel lektiecafe
- Venskabsklasser
- Virksomhedsbesøg
- Politikerne
- Onlinespil
- ...

Gruppen "den tredje bølge" på Facebook

Tweets med lyrikeren:

Matthias Sundroos: Spørgsmål: I digtet Korsør, hvad symboliserer det røde rum

Kasper Anthoni: Det røde rum skal læses i overført betydning. Varme, omsorg, tryghed

Frederik Thomsen: Hentyder du til en tidligere kæreste, er den skrevet efter en virkelig hændelse?

Kasper Anthoni: Digtet er skrevet på baggrund af en virkelig hændelse, et rigtig møde - men ikke med en kæreste

Elev om online-debat med to politikere:

“Det var virkelig fedt, anderledes, spændende og egentlig meget fagligt motiverende at være i direkte kontakt med to politikere”

Giv eksempler på, hvordan it og digitale medier kan bruges til at åbne klasserummet op ud mod omverden?

Skriv 140 tegn på
todaysmeet.com/it

III. Hvordan arbejde med digital dannelse

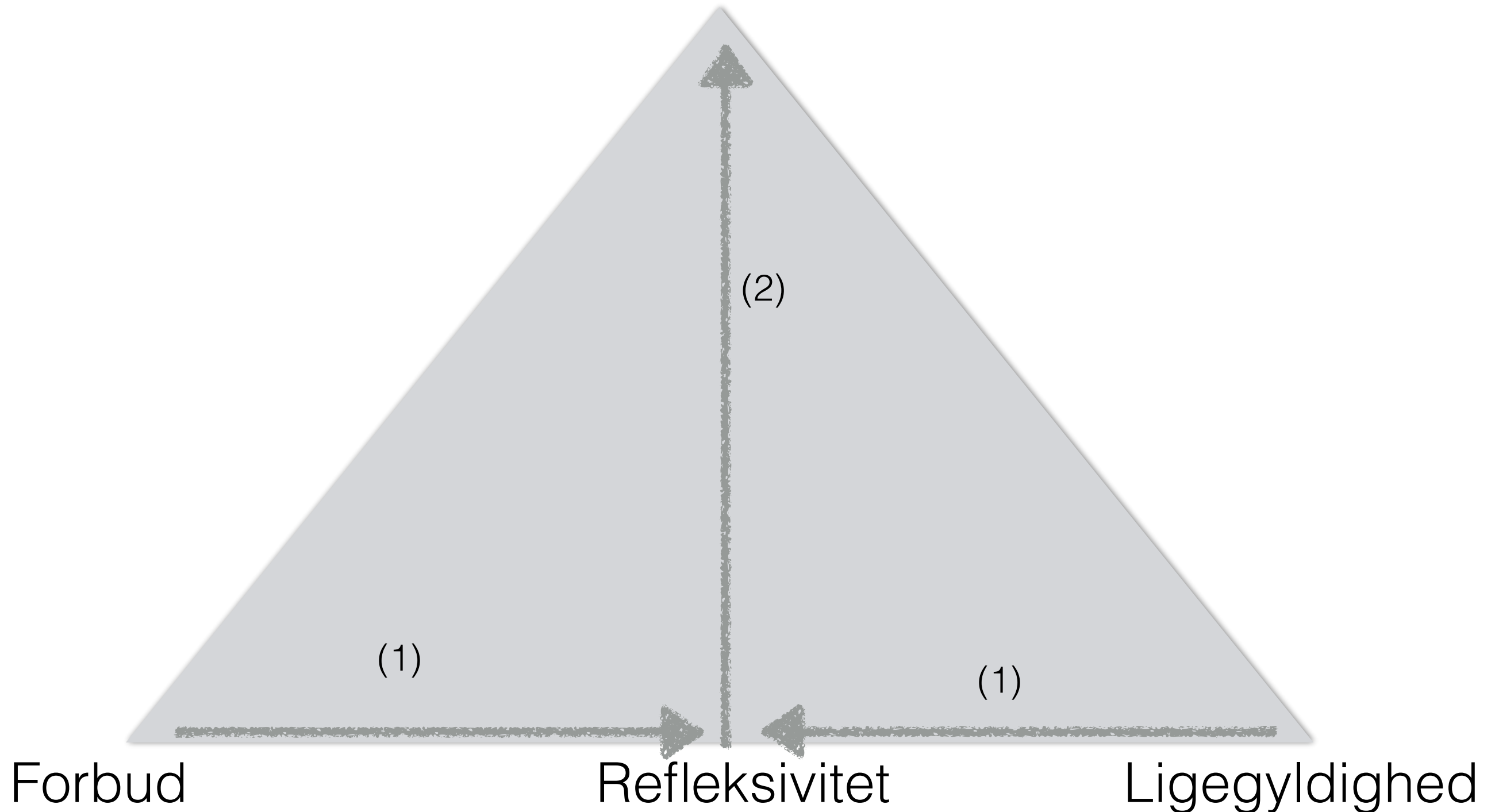
Digital dannelse

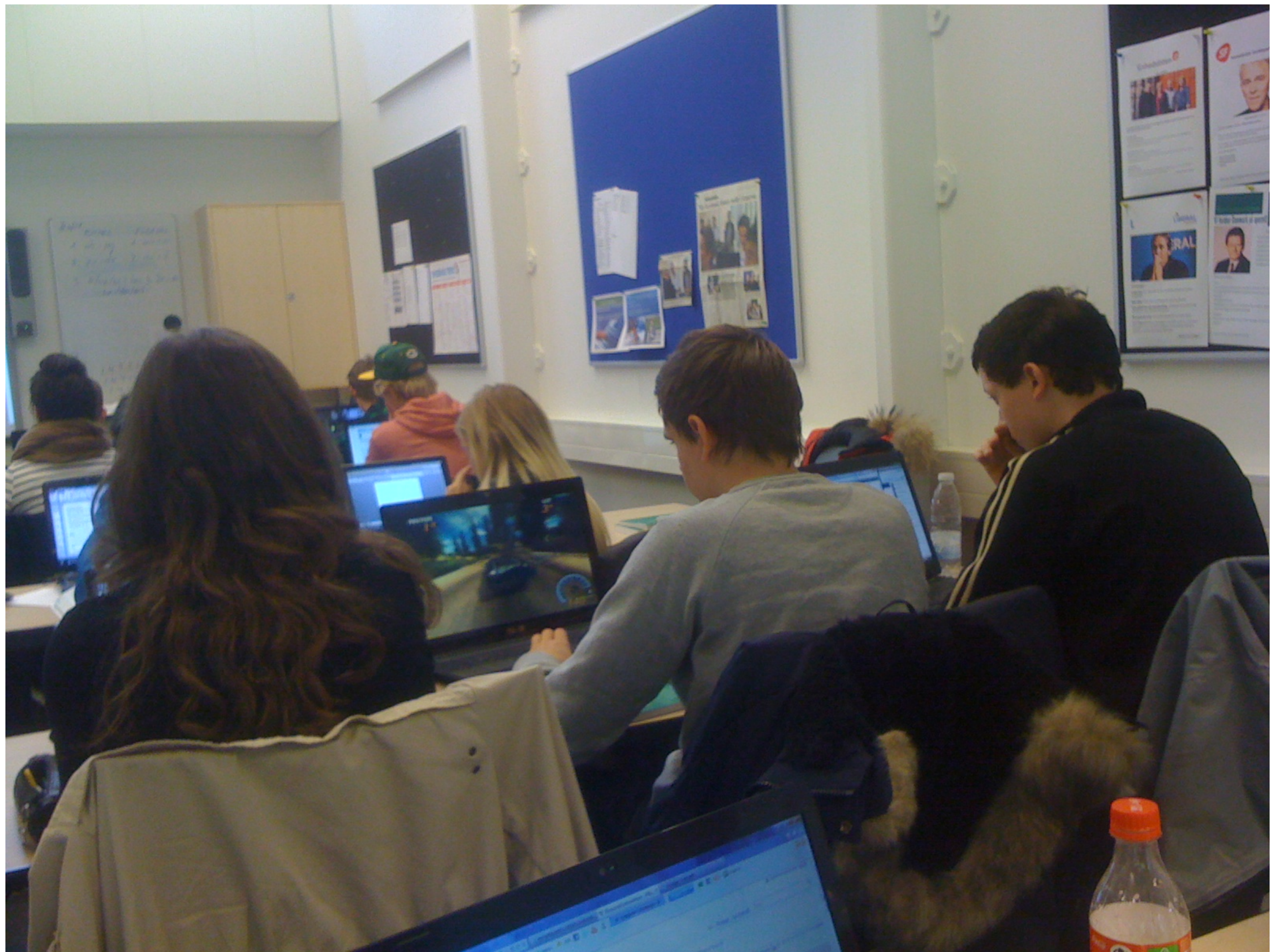
Noget i stil med.... :

- Eleverne hjælpes med at lære at leve, lære og arbejde godt i det nye digitale mediemiljø - såvel i undervisning som udenfor...
 - Herunder hjælpes med at takle de **vanskeligheder**, som opstår i det nye mediemiljø: hyperdistraherende tilstedeværelsespres, multitasking, overvågning, interpellering, kopiering, ekkorum etc. etc.
 - Herunder hjælpes med at udnytte nye **muligheder** for at bruge nettet til at åbne sig mod en større verden, et videre perspektiv, interaktion med andre mennesker, løse fælles problemer, forstå hinanden etc.
- => hjælpes med at blive **en god cyborg**

Digital dannelse

Inddragelse af
sociale medier

Indtryk

Problemer: fx kildekritik

**Kompetence: at kunne finde, bearbejde
og vurdere information fra nettet på
kvalificeret vis**

fx: wiki

Udtryk

Problemer: fx opnå feedback

**Kompetence: at kunne udtrykke sig
fagligt kompetent via nye digitale
medier**

fx: podcast

Refleksivitet

Problemer: fx: opmærksomhed

**Kompetence: at kunne reflektere over,
hvordan medierne kan bruges godt og
med omtanke**

fx: multitasking-test

Deltagelse

Problemer: fx demokrati

**Kompetence: at kunne deltage lærende
og fagligt bidragende i undervisningen og
samfundet via de nye medier**

fx: mikroblogging

Udvikling af evne til at lære i det digitale mediemiljø

- **Vidde: digitale evner er ikke én-dimensionelle**
- **Progression - mange trin, igen og igen, fx deltagelse**
- **Det digitale skal anskues sammen med alle andre medier - multimodal dannelse**
- **Eksempel fra Randers HF og VUC: lav film med og til Randers Regnskov - digital deltagelse - refleksivitet - udtryk - indtryk**

Almen dannelse og digital dannelse (inspiration fra Klafki)

Almen dannelse	Digital dannelse
1. Undervisning bør ske ud fra en overordnet ide vs. virvar Ide: fuldkommengørelse af menneskeheden	Ideal: at kunne og ville lære og leve godt sammen i det nye digitale mediemiljø vs. blot spredt it-brug i øst og vest
2. Elever skal ikke blot tilpasses til eksisterende samfund, men hjælpes til at kunne og ville forbedre samfundet	Eleverne skal ikke blot lære digitale færdigheder, men dannes til at kunne og ville forbedre det digitale samfund
3. Evnerne selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritetsevne skal kultiveres (myndighed)	Eleverne skal hjælpes til at blive selvbestemmende, medbestemmende og solidariske ift. medievalg og -brug.
4. Alle skal tilbydes chancen for dannelse - og chanceulighed bør bekæmpes.	Eleverne skal hjælpes til at deltage, opbygge gode læringsnetværk og udvide horisonten via digitale medier
5. Elever skal lære at tænke og handle alment gennem arbejde med epokale nøgleproblemer - fred, miljø, medier..	Eleverne skal arbejde med medierne som epokalt nøgleproblem og herved forme en mediekritisk bevidsthed
6. Der bør ske en så alsidig udvikling af menneskets evner og interesser som mulig.	Eleverne skal lære at arbejde med medier på mange måder i relation til forskellige dele af Internettet - vidt omkring
7. Den almene dannelse skal <i>indbefatte</i> instrumentelle færdigheder og dyder, i arbejdet med gode formål.	Eleverne skal <i>som en del af</i> arbejdet med at blive digitalt dannede lære at lave en wiki, lære at multiplekse osv.

Enig - uenig ? !

